

Да направим Европейския съюз способен за действие

Манифест на Групата на работодателите за Конференцията за бъдещето на Европа (CoFoE)

Да направим Европейския съюз способен за действие

Пандемията COVID-19 разтърси нашите общества и демокрации. Прилагайки нашите стратегии за излизане от нея, осъзнаваме мащаба на икономическите, социалните и обществените предизвикателства, пред които сме изправени, които са равни на очакванията на европейските граждани. Следователно е идеалният момент всички европейци да кажат думата си при формирането на бъдещето на Европа.

Конференцията за бъдещето на Европа е еднократна възможност да се отвори дебат извън Брюксел и националните столици. ЕС е в режим на криза повече от 15 години: провалът на Конституционния договор, финансовата криза, кризата с еврото и държавния дълг, кризата в Украйна, кризата с бежанците, Brexit и сега пандемията от COVID-19. Фактът, че ЕС е овладял по някакъв начин всички тези кризи, показва от една страна степента на неговата устойчивост. Но при по-внимателно разглеждане, често действията са били по-скоро половинчати, отколкото целенасочено управление на суверенни кризи.

Тъй като за всеки е ясно, че кризите ще продължат да възникват със същата редовност, а следващата ще бъде още по-страховита за човечеството, ЕС трябва да намери нов начин за справяне с бъдещи обезпокоителни предизвикателства.

Изменението на климата е заплаха от нов мащаб – само сушите и наводненията през лятото на 2021 г. достигнаха ново измерение, и изисква незабавни и огромни усилия от нашите общества и икономики. Зелената трансформация е възможност за бизнеса, но също така представлява огромно предизвикателство за тях. Настоящото рязко покачване на цените на енергията е тревожно и може да насочва към бъдеще, в което сме изправени пред риск от нестабилни енергийни ресурси.

Геополитическите ситуации остават силно нестабилни и опасни: неочакваната ескалация на ситуацията в Афганистан е много критична и ще изисква всички усилия за избягване на хуманитарна катастрофа. Репресивният политически режим в Беларус – в географско съседство на ЕС – остава неприемлив. На всичкото отгоре има сериозни опити да се дестабилизира западните ни демокрации отвън, особено от Русия (последният пример беше по време на предизборната кампания в Германия), която увеличи силата на своите кибератаки през годините.

Ако приемем факта, че ЕС ще остане в постоянна криза („пермакриза“), това трябва да доведе до предположението, че ще имаме нужда от по-ефективни инструменти за управление, които са гъвкави, ловки и просто по-бързи, не само за да позволим на Европейския съюз да оцелее, но и да работи мощно и ефективно като глобална суперсила.

Икономическата и социална поляризация, която дойде с финансовата и еврокризата, съчетана с вътрешните конфликти в ЕС след бежанската криза от 2015/2016 г., продължават да имат дългосрочни разрушителни ефекти. В резултат на това в много държави-членки на ЕС доверието към националните правителства ерозира. Тази отровна комбинация създава благодатна почва за възхода на екстремистки политически сили, които не само искат да унищожат ЕС, но и рушат крайгълните камъни на нашите представителни демокрации. Конференцията за бъдещето на Европа беше призвана да изпрати ясен сигнал за обръщане на тези тенденции. За демокрация, за върховенство на закона, за социална пазарна икономика и за европейско единство.

ЕИСК е в добра позиция да играе много конструктивна роля на тази конференция. Представлявайки „скелета“ на нашия ежедневен живот във всички европейски страни, с дълбоко вкоренените си връзки във всички сфери на живота (работодатели, синдикати, гражданско общество като цяло), ЕИСК има уникалната роля да преодолява пропастта между политиците и гражданското общество.

Групата на работодателите е представителният орган в рамките на ЕИСК за повече от 20 милиона европейски компании – големи и малки, които осигуряват на гражданите работни места, които доставят стоки и услуги за потребителите и формират гръбнака на нашите европейски икономики и обществено благосъстояние.

С този документ искаме да дадем известен импулс за текущите обсъждания в СоFoЕ, но със сигурност не и да прибързваме с важните дискусии, които тепърва ще се състоят. Ние, работодателите, се чувстваме изключително отговорни и ангажирани с този съюз, исторически уникален проект за мир и свобода, който успя да развие просперитет и сигурност в ЕС и извън него. И все пак, както всеки амбициозен проект, така и ЕС се нуждае от непрекъснато подобрене и нови идеи.

Целите остават непроменени

Целите на Европейския съюз (член 3 от ДЕС) имат трайна валидност: да насърчава мира, свободите, неговите ценности и благополучието на своите народи, да работи за напълно функциониращ вътрешен пазар и конкурентна социална пазарна икономика, пълна заетост, социална справедливост и укрепване на икономическото, социалното и териториалното сближаване.

Единодушието обаче не трябва да бъде догма в общата външна политика и политиката за сигурност

Основна пречка пред институционалния капацитет за действие е продължаващото използване на единодушие в ключови области на политиката. ЕС трябва да говори със силен, единен глас. Във външната политика и политиката за сигурност, клаузата за преход трябва да се използва по подразбиране за вземане на решения с квалифицирано мнозинство. Очевидно е: всяка отделна държава-членка – дори големите – е твърде малка сама по себе си, за да може да решава проблемите на световната политика наравно с другите глобални участници. Това означава, че само ако държавите-членки са готови да се откажат от суверенитета в тази област, ще бъде възможно да придобият реална стратегическа тежест във външната политика и да действат наравно със САЩ и Китай. В общата търговска политика изключителната компетенция на Съюза (чл. 3 от ДФЕС) е изяснена, но тук Комисията на ЕС също трябва активно и пълно да упражнява тази всеобхватна компетенция, която Договорът ѝ възлага. Проблемите, пред които е изправен ЕС при ратифицирането на споразуменията за свободна търговия, които вече са били договорени в съответствие с мандата на Комисията, подкопават доверието в ЕС като търговски партньор.

Субсидиарността и пропорционалността да бъдат взети на сериозно

В допълнение към „отстъпването“ на националния суверенитет в определени области на политиката, трябва да има и култура на „сдържаност“ от страна на Комисията при упражняване на правото си да предлага законодателство. Изключително строгите принципи на субсидиарност и пропорционалност (чл. 5, ал. 3 и 4 ДЕС) биха могли да се окажат перфектен инструмент, ако най-накрая бъдат взети на сериозно. Разпределянето на отговорностите не е цел само по себе си. То трябва да носи очевидни ползи за гражданите, т.е. да бъде правдоподобно. В противен случай, съществува риск да не бъде прието.

Не всичко може да бъде въпрос, отнесен до държавни и правителствени ръководители

Сложността на световните дела води до това, че все повече решения се вземат само от държавните и правителствените ръководители. Това трайно претоварва ролята на Европейския съвет. Европейският политически център (ЕРС)¹ предлага да се работи повече в съответствие с „метода на Барние“. Трябва да се създават все повече кризисни екипи и работните групи (по примера за Brexit). Тогава това би било междинна форма между традиционния за общността метод и по-свободните форми на координация между държавите-членки. (Работната група за Brexit, председателствана от Мишел Барние, която действаше като полуполитически преговарящ, успя да запази единството между държавите-членки, като същевременно осигури пълното участие на институциите на ЕС). Такива иновативни структури и процеси могат да се използват и като кризисни екипи за справяне с извънредни бъдещи предизвикателства. В същото време националните политици и държавни служители трябва да разберат, че политиката на ЕС не е външна политика, а вътрешна политика и по този начин да отделят много по-редовно време на Брюксел, така че досиетата на ЕС да се обработват по същата рутинна като националните досиета.

Миграция: трябва да се намерят решения

Миграцията се оказва един от най-големите и опасни клинове, разделящи ЕС.

Европейската политика за бежанците е пълна с противоречия, видими за всички европейски граждани. Ние се позоваваме на нашите европейски ценности и в същото време не сме в състояние да осигурим хуманни условия в горещи точки с широкомащабни бежански лагери или да спасим хората от удавяне в Средиземно море. Във всички държави-членки на ЕС има политически сили, които много успешно се възползват от тези противоречия и политически експлоатират страха от незаконна миграция.

Системата за убежище трябва да бъде реформирана. В момента имаме състояние на беззаконие по външната европейска граница, което рискува да се влоши от кризата в Афганистан. Трябва да прилагаме хуманна гранична политика. За това са ни необходими бързи и справедливи процедури, безопасни коридори, хуманни приемни съоръжения, споразумения със страните на произход и транзит за по-бързо репатриране на тези, които не се нуждаят от закрила в ЕС след процедурата.

В същото време се сблъскваме с все по-забележим недостиг на квалифицирани работници поради демографските промени: това трябва да е причина ЕС да насърчава допълнително регламентираната миграция и по-специално да улеснява имиграцията на квалифицирани работници от трети страни (напр. в областите на ИТ, зелената икономика и професиите от сферата на здравеопазването).

Освобождение от „призрака“ на трансферния съюз

Финансирането на фонда за възстановяване чрез издаване на европейски дългови инструменти пороци стария страх, че дълговото финансиране на разходите на ниво ЕС може да се превърне в норма и да подкопае бюджетната дисциплина в Паричния съюз на ЕС. Европейските институции, изправени пред пандемия с исторически измерения, показаха способността си да действат бързо. Този тип управление на кризи може да послужи като пример за инструменти, използвани при бъдещи кризи, при условие че средствата се възприемат като добре изразходвани. Следователно тяхното използване трябва да бъде изяснено по прозрачен начин и контролирано от Европейската комисия. На тази основа би трябвало да е възможно призрака на трансферния съюз

¹ <https://epc.eu/en/Publications/Europe-in-the-age-of-permacrisis~3c8a0c>

да се трансформира в европейска добродетел, съюз на солидарност, в който съседните страни си помагат в моменти на изключителна нужда, причинена не по тяхна вина. Такова по-широко споделяне на риска може да се превърне в надежден подход, ако пазарната дисциплина бъде значително засилена.

Укрепване на единния пазар

Единният пазар допринесе значително за икономическия растеж и благосъстоянието на потребителите в Европейския съюз. Той обаче не е постигнал пълния си потенциал и икономическите печалби могат да бъдат осигурени чрез по-добро и по-ефективно прилагане и изпълнение на съществуващото законодателство и задълбочаване на единния пазар. Следователно процедурите за нарушение следва да се ускорят и инструментът EU Pilot да се прилага по-често. „Извън европейските разходи“ са разходи, произтичащи от липсата на пълно постигане на единния пазар и пропуснатите ползи за гражданите, бизнеса и държавите-членки. По-нататъшното премахване на бариерите пред свободното движение на стоки и услуги носи ползи за всички – клиенти, работници и предприятия. Правилното функциониране на единния пазар също зависи от безопасността и качеството на стоките и услугите.

По време на пандемията от COVID-19 предприятията се сблъскаха с нови бариери, наложени от някои държави-членки, ограничаващи прекомерно свободното движение на стоки, услуги и хора. Трябва да гарантираме, че това няма да се повтори и че държавите-членки ще работят по координиран начин. Една от предпоставките за добре функциониращ единен пазар е по-доброто законотворчество. Трябва да избягваме прекомерната бюрокрация, която носи допълнителни разходи за бизнеса и обществото. Задълбочените оценки на въздействието с тестове за МСП, последваща оценка и прилагането на принципа „one-in, one-out“ (*преките увеличения на регулаторните тежести, наложени на бизнеса, трябва да бъдат съчетани с еднакво намаляване на регулаторната тежест в друг контекст*) са златните правила за по-добро регулиране и трябва да бъдат използвани на практика.

Освен това за всички нови инициативи трябва да се извърши специфична проверка за конкурентоспособност преди тяхното стартиране.

Създаване на нов контекст за търговска политика

Отворените пазари и намаляването на неоправданите търговски бариери са и трябва да останат основите на ЕС. С оглед на протекционистките тенденции и геополитическите конфликти средата на търговската политика стана по-сурова. За Европейския съюз международната търговия и инвестициите при справедливи условия са предпоставка за осигуряване на просперитет, устойчивост и работни места. В този контекст качеството на търговските споразумения трябва непрекъснато да се подобрява, за да се изтласкат експлоататорските и увреждащи околната среда икономики в полза на устойчиви икономически модели. Ние призоваваме за открита, справедлива, приобщаваща и предсказуема международна търговска среда, която хвърля тежестта си зад демокрацията и върховенството на закона, мира и стабилността, социалната и екологичната устойчивост и отворен, справедлив и основан на правила световен търговски ред. Европа трябва да защити правилата за глобална търговия, да осигури равни условия и да постигне баланса между стратегическата автономия и отвореността към международната търговия, като насърчава силна индустриална база и устойчиви международни вериги за доставки. Не бива да забравяме, че по-голямата сложност, която води до прекомерна бюрокрация за чуждестранните компании, може да навреди на привлекателността на единния пазар на ЕС, както и на доверието на нашите търговски партньори.

Освен това търговската политика има потенциала да допринесе значително за смекчаване на изменението на климата, например, като улесни търговията с екологични стоки, услуги и

технологии. Въпреки това, световната търговска система е в най-дълбоката си криза откакто Световната търговска организация (СТО) съществува. За да се съживи многостранността, основана на правилата, от решаващо значение е да се възприеме положителен подход, основан на ангажимент към общи цели, като съвременни правила, по-добър достъп до пазара и действия в областта на климата - и подсилен от неотложността на тези всеобхватни цели.

Да си в състояние да действаш, за да останеш актуален

Ако се съгласим с анализа за „пермакризата“, то тогава са необходими структурни промени - в противен случай ЕС ще бъде движен от и ще реагира единствено на глобалните политически събития. Вместо да разчита на настоящия строг подход на правно управление, който в повечето случаи е предназначен да ограничи действията на ЕС, на Съюза трябва да се даде възможност да упражнява своите правомощия по-гъвкаво, когато се сблъсква с кризи. В замяна, той трябва да прояви повече съдържаност в области, които могат да бъдат по-добре разрешени на национално ниво.

Колкото и да има добри аргументи да не се подценява меката сила, използвана от Европа чрез „ефекта на Брюксел“ (Ану Брадфорд) за определяне на международни стандарти чрез добро управление, има нужда от допълнителна твърда сила чрез обща политика за сигурност и отбрана. Една пълноценна Европейска отбранителна общност би осигурила здрава основа за общата външна политика и политика на сигурност, а също така ще даде повече подкрепа на общата миграционна политика. Само по този начин идеята за конституиране на Европа като пространство на свобода, сигурност и правосъдие може отново да стане реалност.

Социалното благосъстояние изисква стабилна икономическа основа. Конкурентоспособността и по-високата производителност, базирани на умения и знания, представляват добра рецепта за поддържане и повишаване на благосъстоянието на европейските общества. Инвестициите в нови технологии и иновации, които ще помогнат за постигането на нулеви въглеродни емисии до 2050 г., се нуждаят от нови механизми и регулаторни рамки, които възнаграждават тези усилия и създават мащабни стимули. Политическите мерки за справяне с изменението на климата ще изискват гъвкави и технологични подходи. Това ще изисква усилия на всяко ниво на обществото. Предприятията трябва да имат възможност да действат в центъра на тази дълготрайна битка чрез иновации, инвестиране и предлагане на решения в световен мащаб.

Дали Конференцията за бъдещето на Европа в крайна сметка ще бъде успешна зависи до голяма степен от това дали и до каква степен Европейският съвет е готов да вземе предвид исканията и предложенията, които тази конференция ще изработи. Заедно с Европейския парламент и Европейската комисия тя трябва да разработи последващи действия, които не се ограничават до „пътна карта“, а водят до реални действия. Трябва да се създаде табло за управление, което позволява на гражданите да виждат как се следват техните предложения. Ако предложенията не се приемат сериозно, гражданите трябва да получат обяснение.

Конференцията за бъдещето на Европа не трябва да се разглежда като самоцел, а по-скоро като непрекъснат процес за значително надграждане на прилагането на член 11 от Договора и превръщането му в структурен елемент, а не просто като извънредна среща.

1. Изменението на климата и околната среда

Изменението на климата е огромно глобално предизвикателство на всяко ниво в нашите общества. Работодателската група на ЕИСК силно подкрепя Парижкото споразумение и политиките за ограничаване на глобалното затопляне до 1,5 градуса. Видяхме повратен момент: за първи път всички големи икономически сили се ангажираха с целите за въглероден неутралитет до втората

половина на века. ЕС е водещ с целта си да бъде въглеродно неутрален до 2050 г. Дипломатическите усилия на ЕС трябва да бъдат увеличени за създаване на алианс за климата, като се започне със САЩ и Китай и накрая се простира до нивото на СТО.

Целите за климата трябва да бъдат реалистични и трябва да се вземат предвид различните отправни точки в държавите-членки. Ясно е, че намаляването на емисиите трябва да бъде значително, а амбициозните цели ще изискват огромни инвестиции от безпрецедентен мащаб в иновации, технологии и производство и услуги с ниски емисии. Това изисква безпрецедентни усилия от страна на бизнес общността и може и трябва да се направи, без да се подкопава европейската конкурентоспособност.

Смекчаването на изменението на климата представлява възможност за икономически растеж. Изпълнението на европейските цели в областта на климата означава, че глобалната преднина на ЕС в областта на климата ще се увеличи още повече. Това ще бъде от полза за компаниите, работещи за износ, които разработват или използват зелени технологии. В същото време обаче разликата в конкурентоспособността ще се увеличи, ако страните извън ЕС не започнат да повишават собствените си климатични цели. Ето защо е важно ЕС да може да намали конкурентното неизгодно положение на своите експортни компании, работещи на световния пазар.

- Трябва бързо да мобилизираме пилотни проекти за намаляване на емисиите, както и да инвестираме в нови технологии. За тази цел трябва ефективно да се използват както европейските, така и националните фондове за възстановяване. Също така е важно да се инвестира в електрификация и други енергийни решения с ниски емисии, както и улавяне на водород и въглерод и повторното им използване като суровини.
- Схемата на ЕС за търговия с емисии (EU ETS) и други пазарни инструменти са от съществено значение. СТЕ на ЕС включва средства за гарантиране, че европейските компании могат да се конкурират в световен мащаб с напредването на амбициозната политика на ЕС в областта на климата. Свободното разпределение и компенсирането на непреките разходи за електроенергия (приложени по хармонизиран начин във всички държави-членки на ЕС) ще продължат да играят решаваща роля за бизнеса.
- Инвестициите в бизнеса не трябва да се забавят от регулаторна несигурност. Нов регламент или преразглеждане на ниво ЕС трябва да се направи, само ако е неизбежно за постигане на целта за климата. Държавите-членки на ЕС трябва да се разглеждат като привлекателна инвестиционна среда. За да се гарантира това, законодателството трябва да бъде предвидимо, да подкрепя иновациите, да предоставя стимули и да намалява рисковете при инвестициите в нови технологии, както и да е придружено от изчерпателни оценки на въздействието. Важно е ЕС да играе активна роля в международната политика за климата, за да включи други държави в подобряването на собствените си цели в съответствие с Парижкото споразумение за климата.
- Практическото прилагане на климатичната и енергийната политика трябва да се планира в сътрудничество с бизнеса.
- Общата амбиция трябва да позволява плавен преход, по време на който безопасните и устойчиви нисковъглеродни източници ще играят своята роля. Зелената трансформация трябва да се разглежда в глобален план и трябва да се вземат предвид стратегическите зависимости.
- Увеличението на цените на енергията ще бъде предизвикателство за бизнеса. Трябва да гарантираме, че Европа ще предприеме всички необходими стъпки, за да избегне дестабилизацията на енергийната система, но в същото време ще продължи усилията си за откъсване от енергия от изкопаеми източници. Не само потребителите, но и работодателите

ще се сблъскат с това явление, което ще засегне Европа в социално и икономическо отношение.

- За да се подкрепи декарбонизацията на транспорта, е необходимо повече финансиране от ЕС за алтернативни горива и преходни технологии, както и за свързаната с това инфраструктура. Железопътният транспорт трябва да бъде допълнително развит и по-специално трансграничните проекти могат значително да допринесат за декарбонизирането на европейската икономика.

2. Здраве

С предложения здравен съюз на ЕС Европейският съюз и неговите държави-членки трябва да отговорят на призива на гражданите на ЕС съюзът да играе по-активна роля в опазването на тяхното здраве.² Необходимо е специално подобрене в капацитета на ЕС ефективно да предотвратява, открива, да се подготвя и да управлява трансгранични заплахи за здравето.

Укрепването на инфраструктурата на ЕС за готовност и реагиране при кризи изисква координация между държавите-членки, както и силни публично-частни партньорства със стратегически инвестиции за изследвания, разработки, производство, внедряване, разпространение и използване на медицински контрамерки.

Разработването на ваксината срещу COVID-19 показва, че сътрудничеството е постигнато. Компаниите, правителствата, академичните среди и регулаторите насочиха цялото си внимание към решаването на общ проблем.

Ако искаме Европа да остане водещ континент, когато става въпрос за разработване на ваксини, трябва да продължим да инвестираме в експертен опит за разработване на ваксини и решаващо производствено ноу-хау. Това също трябва да бъде подкрепено от динамична регулаторна рамка и стабилна рамка за интелектуална собственост (ИС).

Да бъдем по-добре подготвени в бъдеще означава да се получи необходимата информация и споделени данни, базирани много по-бързо на оперативно съвместими индикатори, и да се подобрят инструментите за проследяване, за да се ограничи разпространението на вируса и да се избегнат блокирания, които са много вредни за нашите икономики и общества. Една поука, която също трябва да извлечем от тази криза, е да намерим и поддържаме решения, които запазват, доколкото е възможно, духа на единния пазар в бъдещи пандемии, което включва по-специално свободното движение на работници и стоки. Друг урок е необходимостта от осигуряване на синергия между общественото здраве и здравето и безопасността на работното място.

Създаване на Европейски здравен съюз, включващ бизнеса

Бизнесът укрепва Европа като местоположение за действие и създава висококачествени работни места в научноизследователската и развойна дейност, както и в производството на лекарства, ваксини и иновативни здравни продукти. Използването на нови технологии (телездраве, помощни системи, цифрови платформи) е от голямо значение за засилване на превенцията и лечението на заболяванията и за гарантиране на устойчивостта на нашите системи за здравеопазване и грижи в бъдеще. В контекста на застаряващото население, новите технологии могат да насърчат търсенето на алтернативи на дългосрочните грижи, които повишават

² Според скорошно проучване на ЕС, 66% от гражданите на ЕС биха искали да видят, че ЕС има повече право на мнение по въпроси, свързани със здравето. 54% от анкетираните твърдят, че общественото здраве трябва да бъде приоритет на разходите за бюджета на ЕС ([Общественото мнение в ЕС по време на коронавирусна криза 3](#) (europa.eu))

благосъстоянието на хората, като същевременно оказват положително въздействие върху публичните разходи. Програмите за финансиране на ЕС, като Horizon Europe и InvestEU, следва да подкрепят все повече предприятията при прилагането на резултати от научни изследвания в здравния сектор. Освен това патентната защита трябва да бъде гарантирана като важен стълб на всички изследователски дейности.

3. По-силна икономика, социална справедливост и работни места

Конкурентоспособността и по-високата производителност, базирани на умения и знания, представляват добра рецепта за поддържане и повишаване на благосъстоянието на европейските общества, още повече в контекста на възстановяването след COVID.

Системите за социално осигуряване и преразпределение (като например данъчните системи) са инструменти за намаляване на индивидуалните рискове и за ограничаване на неравенството. Тъй като приетото ниво на неравенство се различава в различните държави, съответното ниво трябва да бъде договорено в рамките на държавите-членки. Сигурността, осигурена от системите за социална сигурност, регулирането на пазара на труда или други инструменти, намалява риска от загуба на работни места и следователно увеличава способността за адаптиране към структурните промени.

За да излязат по-силни от пандемията, фокусът на политиките на ЕС и държавите-членки трябва да бъде върху увеличаването на инвестициите в иновации в съответствие с улесняването на прехода към конкурентоспособна цифрова, неутрална по отношение на климата и кръгова икономика, създаване на благоприятни условия за създаване на работни места и осигуряване на квалифицирана работна сила.

Дигитализацията на икономиката, по-специално нарастващото явление на онлайн посредническите платформи, трябва да бъде придружена от правна сигурност за компаниите, за да се избегне всякаква нелоялна конкуренция.

Насърчаване на развитието на ключови технологии в Европа

Важно е да се гарантира технологичният суверенитет на Европа в стратегически важни сектори. Следователно изследователските и иновационните дейности трябва да бъдат засилени в ключови технологии като изкуствен интелект, микро- и нанотехнологии, фотоника, квантова технология, нови материали (например графен), биотехнологии и технологии за енергия и мобилност (например водород). Комерсиализацията на научноизследователските и иновационни дейности в Европа трябва да се насърчава в рамките на Европейското научноизследователско пространство (насърчаване на мобилността на изследователите, развитието на научноизследователски инфраструктури и отварянето им за бизнеса, дефрагментиране на национални RTI системи и развитие на сътрудничество между бизнеса и науката).

Подкрепа на иновативната сила на ММСП

По-голямото участие на ММСП (микро, малки и средни предприятия) в иновационни проекти повишава тяхната конкурентоспособност. Въпреки това, тъй като МСП разполагат с по-малко ресурси за работа в мрежа и иновационни дейности, те страдат от бариери за навлизане, когато участват в европейски партньорства и иновационни мрежи. Следователно ММСП трябва да имат достъп до публично финансирани научноизследователски инфраструктури и да участват в схеми за финансиране с възможно най-малко административна тежест. За да се даде възможност за тяхното мащабиране, достъпът до финансиране за ММСП, стартиращи предприятия и отделни предприятия

с високорискови иновационни проекти следва да бъде доразвит от субекти като Европейския съвет за иновации и Европейската инвестиционна банка. От решаващо значение ще бъдат и регулаторните пясъчници, които позволяват тестване на иновативни технологии, продукти, услуги или подходи.

Предпоставка за успешен зелен и дигитален преход е ММСП да бъдат включени и стимулирани да се присъединят към него. Силните страни, ресурсите, предизвикателствата и нуждите на ММСП трябва да бъдат внимателно обмислени при създаването на пътя за зеления и цифров преход.

Отговорност и задължение

Социалната пазарна икономика на Европа се характеризира с дългосрочното мислене на инвеститорите. Това често е свързано със семейни, традиционни компании. Също така отговаря на общото изискване всеки човек, който взема решения, и всяка компания да трябва да носи отговорност за собствените си решения. Конкуренцията е от съществено значение за осигуряване на ефективност и иновации и за ограничаване на концентрацията на власт. Законът за конкуренцията на ЕС трябва да продължи да осигурява този основен стълб за европейските пазари в бъдеще, което изисква силно овластяване.

Правилната бизнес среда

Прекомерната бюрокрация създава ненужни разходи за бизнеса и обществото. За всяко ново правило трябва да се стремим да премахнем старо съществуващо правило. One-in, one-out трябва да бъде водещият принцип за по-добро регулиране.

Принципът „Мисли първо за малките“ също трябва да се спазва във всички законодателни предложения, а в оценката на въздействието на Комисията следва да се проведе тест за МСП. Трябва да бъде ясно обосновано по какъв начин планираните мерки са пропорционални за МСП по отношение на разходите за съответствие и административната тежест. Социалното партньорство между работодатели и синдикати има потенциала да намали конфликтите, да увеличи стабилността и да съгласува различни интереси. На европейско ниво капацитетът за решаване на проблеми на социалните партньори може да бъде увеличен, ако играчите покажат политическа воля да направят това възможно.

Осигуряване на умения, подходящи за бъдещето

Тъй като ускоряваме зеления и цифровия преход, националните системи за образование и обучение трябва бързо да се модернизират, за да предвиждат и предоставят умения и компетенции, подходящи за нуждите на настоящите и бъдещите пазари на труда. Например, в здравния сектор вече се появяват нови нужди по отношение на работни места и умения.

Националните политики трябва да се справят със съществуващото несъответствие в уменията и пропуските в уменията, засягащи по-специално занаемите и МСП, и да насърчават обучението, базирано на работа и ПОО. От решаващо значение е държавите-членки да гарантират, че МСП разполагат с достатъчно квалифицирани работници и възможности за актуализиране на своите дигитални умения, когато е необходимо. Това включва както служителите, така и предприемачите.

Доброто образование и чиракуването, които квалифицират работниците за модерни работни места, са от съществено значение за успеха в модерна икономика, основана на знанието. В същото време квалификацията е в основата на личния доход. Дуалното професионално обучение или чиракуване не трябва да се разглеждат като второто най-добро, а като еквивалентна алтернатива

на университетското образование. Някои държави-членки бяха по-успешни в прилагането на тези възможности за образование.

Особено внимание следва да се обърне на придобиването на STEM и дигитални умения, както и на инфраструктурата, която би улеснила онлайн и смесеното обучение.

Освен това, вътрешноевропейската мобилност следва да се насърчава за осигуряване на квалифицирана работна ръка, особено междурегионално наемане чрез мрежата EURES.

Проверка за конкурентоспособност за всички инициативи на ЕС

Когато Съюзът приема законодателство, включително относно социалната политика, всички инициативи следва да се основават на доказателства, че са целесъобразни и да подлежат на проверки за конкурентоспособност, като контролна мярка за избягване на предложения, които възпрепятстват повишаването на конкурентоспособността, по-големия брой работни места и устойчивия растеж. Разделението на компетенциите между ЕС и държавите-членки, където социалната политика е отговорност основно на държавите-членки, трябва да се спазва напълно.

Създаване на електронна система за уведомление при предоставяне на услуги в целия ЕС

Насърчаването на свободата на услугите би осигурило устойчива подкрепа за икономическото възстановяване на Европа. За да се избегнат бариерите на вътрешния пазар в сектора на услугите, следва да се създаде електронна система за уведомление за целия ЕС при предоставянето на услуги. Тя следва да бъде приложена чрез значително намаляване на броя на задълженията за уведомяване и проверка и чрез създаване на опции за запитване към органите по отношение на социалното осигуряване и данъчната регистрация.

4. ЕС и света

През последните години многостранното сътрудничество стана норма в по-малка степен, въпреки необходимостта от справяне с колективни заплахи като COVID-19 и изменението на климата. Тъй като Китай става все по-настоятелен и САЩ вече не представляват безспорен хегемон в света, ЕС трябва да се стреми да влияе проактивно върху дълбоките промени на световната арена, като преследва стратегическа автономия в различни области на политиката, от отбрана до инвестиции, технологии, климат и енергетика .

Глобалната роля на ЕС започва у дома

Предпоставка за европейска стратегическа автономия е вътрешното единство, сила и устойчивост.

ЕС трябва да се съсредоточи върху инвестициите в образованието и научноизследователската и развойна дейност, като се справя с фрагментацията, задълбочава единния пазар, насърчава екосистемите и вериги на стойност в критични сектори и засилва своите стратегически сравнителни предимства в секторите с висока добавена стойност. По-голямата икономическа сила на свой ред ще насърчи международната роля на еврото.

Укрепване на връзките с околните региони

За да намери точния баланс между сигурността на критичните доставки и отворените пазари, ЕС трябва да засили икономическите си връзки с околните си региони, като се започне със Западните Балкани, Турция, Източна Европа, Средиземноморието и Близкия изток, но също така и голяма част

от Африка на юг от Сахара, тъй като това ще бъде ключова съставка на бъдеще, което е едновременно сигурно и устойчиво.

Освен това ЕС не трябва да губи фокуса си относно перспективата за присъединяване към ЕС на Западните Балкани.

Ангажиране с партньори с еднакво мислене за многостранни решения

Вместо да потъва в протекционизъм и затваряне, ЕС трябва да управлява взаимозависимостта с официално приети институции, закони и процедури. Това ще изисква ангажимент със сходно мислещи либерални демокрации, както и с по-широки многостранни институции. Предизвикателства като изменението на климата или реакцията на пандемията изискват участието и действието на най-голям брой региони, дори когато ценностите не се споделят.

Активно формиране на търговската политика

ЕС е ключов играч, когато става въпрос за международна търговия. Той трябва да се държи като такъв, когато става въпрос за договаряне на търговски сделки с международни партньори. Търговските споразумения не трябва да бъдат претоварени с искания за постигане на други цели на политиката, а трябва да се прилагат по такъв начин, че ползите от търговията да бъдат признати от широката общественост.

ЕС трябва да продължи усилията си за създаване и прилагане на по-добър пазарен достъп и съвременни търговски правила чрез СТО и допълнителни търговски споразумения на ЕС с ключови търговски партньори. Целта следва да бъде подобряване на взаимния пазарен достъп до стоки, услуги и инвестиции и премахване на неоправдани бариери пред търговията. Когато се договорят нови търговски споразумения, трябва да се обърне по-голямо внимание на осигуряването на доставки на ключови суровини и междинни продукти за производството на ЕС, както и на улесняване на търговията с екологични стоки и услуги и нови технологии (например екологични технологии).

Освен това Европейската комисия следва да направи правилата за произход в преференциалните търговски споразумения на ЕС по-еднородни, практични и удобни за ползване, тъй като прилагането на много различни правила за произход в отделните споразумения създава големи трудности, особено за МСП. Освен това Европейската комисия следва да засили диалога с МСП по въпросите на търговията и да предостави ясна информация, съобразена с МСП (например специализирани уебсайтове по конкретни теми, тематични ръководства на няколко езика).

5. Ценности и права, върховенство на закона, сигурност

Европейски права и ценности

Държавата има важна роля в социалната пазарна икономика. Тя трябва да бъде силна там, където е необходимо, и фокусирана върху това, което е необходимо. Твърде голямото участие на политическите решения в икономическите процеси е също толкова проблематично, колкото и недостатъчната яснота по отношение на рамката на икономическите дейности

Върховенството на закона и прозрачното вземане на правителствени решения са от съществено значение за справедливата и функционираща социална пазарна икономика. Основните и общи правила трябва да са валидни за всяка фирма и гражданин в ЕС.

Укрепване на върховенството на закона чрез включване на икономическото измерение

Принципът на правовата държава трябва да играе по-силна роля във вътрешния пазар, точно както в процеса на разширяване. По-специално, в допълнение към съществуващите стълбове като независимост на съдебната власт и медиен плурализъм, трябва да се обърне по-голямо внимание и на икономическото измерение на върховенството на закона. В крайна сметка надеждните структури на върховенството на закона в икономическия живот, както и върховенството на закона от страна на публичните власти са задължителна предпоставка за инвестиции и друга икономическа дейност. Върховенството на закона в икономическата сфера също е важен фактор за местоположението, поради което предстоящият доклад на Комисията за върховенството на закона за 2022 г. трябва да обърне по-голямо внимание на този аспект. Съдебното сътрудничество, което гарантира по-голяма правна сигурност в трансграничните отношения и по-лесен достъп до правосъдие за гражданите, е от съществено значение за насърчаване на обща култура на правовата държава и ефективното прилагане на Хартата на основните права.

6. Дигитална трансформация

Цифровите технологии са от решаващо значение за гарантиране на конкурентното предимство на Европа в глобалната икономика и за осигуряване на растеж и работни места. Цифровите технологии ще предложат на предприятията от ЕС нови възможности да намалят разликата с конкурентите си на глобално ниво.

ЕС трябва да разработи своята визия и стратегия за цифрова трансформация чрез въвеждане на модерна и стабилна инфраструктура, киберсигурност, облачни технологии, ключови технологии и данни, като същевременно остава отворен за свободна търговия и подкрепя многостранната система.

За да се постигне това, са необходими съгласувани усилия между предприятията, държавите-членки, регионите и институциите на ЕС.

Също така е от съществено значение да се осигури рамка за лоялна конкуренция в цифровата икономика, особено за МСП.

Европейски центрове за цифрови иновации

Европейските центрове за цифрови иновации (EDIH) могат да играят важна роля в създаването на местни, регионални и международни мрежи за услуги за МСП, за да ускорят тяхната цифрова трансформация. Тези мрежи трябва да включват не само EDIH, но и други доставчици на услуги, както публични, така и частни. За да бъдат успешни EDIH и техните колеги, те трябва да имат силни връзки с МСП и техните общности. Това може да се постигне най-добре чрез регионални и национални бизнес асоциации и други представителни органи на МСП.

Укрепване на европейската икономика за киберсигурност

Киберсигурността е основата на конкурентоспособната цифрова икономика в Европа и важна част от европейската сигурност и отбрана. Следователно укрепването на европейската икономика за киберсигурност следва да бъде основен приоритет за ЕС. Развитието и запазването на европейското ноу-хау в тази област трябва да бъде приоритет за законодателите на ЕС и финансирането от ЕС, напр. чрез повишаване на осведомеността относно киберсигурността чрез Horizon Europe и Digital Europe. Образованието и обучението на експерти по киберсигурност също са необходими за справяне с недостига на квалифицирани работници в областта на киберсигурността.

Erasmus+, Horizon Europe и EIT Digital например могат да дадат важен принос в тази област. Освен това трябва да се въведат подходящи мерки за подкрепа за бизнеса. Би било важно да се адаптират или тълкуват европейските правила за обществени поръчки по такъв начин, че европейските доставчици да получат предимство.

Насърчаване на цифровото образование

Кризата с Covid-19 подчерта огромната нужда от допълнително обучение в областта на цифровите знания, особено разпространението на дигиталната неграмотност сред по-възрастните групи в ЕС повече, отколкото във всяка друга възрастова група. Дигиталното образование трябва да се насърчава на всички нива на образование, било то училищната система, професионалното обучение, сектора на висшето образование или образованието за възрастни. Програмата на ЕС за умения трябва да се прилага по отношение на цифровите умения. Например, една от целите на Комисията е 70 % от пълнолетното население да притежава основни дигитални умения до 2025 г. Планът за действие за цифрово образование 2021-2027 г. е част от Програмата за умения на ЕС и включва два стратегически приоритета: насърчаване на развитието на ефективна дигитална образователна екосистема и развиване на дигитални умения за дигитална промяна. По-специално, развитието и насърчаването на дигитални умения е основен приоритет за икономиката. Бихме могли също да добавим образователно обучение сред МСП относно дигиталните умения и киберсигурността.

Споделяне на данни

Достъпът до информация, дори и за най-малките компании, е предпоставка за бъдещата икономика на данните. Той е от решаващо значение за конкурентоспособността, тъй като може да послужи както за подобряване на съществуващите процеси, така и за разработване на нови бизнес модели. На европейско ниво са необходими импулси, за да могат да се предоставят възможно най-много данни от публичния сектор за иновации в администрацията, бизнеса и обществото. Освен това компаниите трябва да бъдат специално подкрепяни при разработването на иновативни бизнес модели, базирани на данни (например публично-частни партньорства, трансфер на знания). След като дружествата са засегнати от задължения за оповестяване, трябва да се вземат предвид интересите на дружествата за поверителност. Освен това трябва да се засили развитието на високопроизводителна широколентова инфраструктура, за да се създаде необходимата инфраструктура за обработка на големи количества данни.

7. Европейска демокрация

Европейската бизнес общност е силен поддръжник на европейската, националната, регионалната и местната демокрация. Само добре работещите политически системи могат да осигурят на европейските граждани и предприятия това, от което имат нужда от публичния сектор.

Основаното на доказателства и прозрачно изготвяне на политики в институциите на ЕС е предпоставка за приемането на нови регулаторни проекти от бизнеса и гражданите. Трябва да се обърне повече внимание на приложението и изпълнението на съществуващите правила.

Гражданското общество и медийният плурализъм, включително безопасността и сигурността на журналистите, са крайъгълните камъни на либералната демокрация. Свободата на медиите е един от най-големите проблеми като част от работния дневен ред на основните права и върховенство на закона. Европа се нуждае от живо и жизнено гражданско общество, което отстоява свободата на медиите там, където я виждаме застрашена.

Трябва да изградим нови основи за демократично участие. Самата демокрация на участието трябва да се разглежда като основа на възстановяването след COVID. Ключът към това е в мобилизирането на гражданите. Гласът на организираното европейско гражданско общество е ключов елемент в тази дискусия и не може да бъде изолиран. Докато обратната връзка от хора е изключително ценна, обратната връзка от организации, които представляват цели обществени групи и икономически сектори, често може да бъде дори по-съществена по отношение на съдържание и представителност.

8. Миграция

Миграцията се оказва един от най-големите и опасни клинове, разделящи ЕС.

Европейската политика за бежанците е пълна с противоречия, видими за всички европейски граждани. Ние се позоваваме на нашите европейски ценности и в същото време не сме в състояние да осигурим хуманни условия в горещи точки с широкомащабни бежански лагери или да спасим хората от удавяне в Средиземно море. Във всички страни-членки на ЕС има политически сили, които много успешно се възползват от тези противоречия и политически експлоатират страха от незаконна миграция.

Системата за убежище трябва да бъде реформирана

В момента имаме състояние на беззаконие по външната европейска граница, което рискува да се влоши от кризата в Афганистан. В момента има възможност за прилагане на хуманна гранична политика, тъй като все по-малко хора идват нелегално от 2017 г. За това се нуждаем от бързи и справедливи процедури, безопасни коридори, хуманни приемни съоръжения, споразумения със страните на произход и транзит за по-бързо репатриране на тези, които не се нуждаят от закрила в ЕС след процедурата и жизнеспособен механизъм за солидарност с граничните държави.

ЕС трябва да насърчава регламентираната миграция на квалифицирани работници

В същото време се сблъскваме с все по-забележим недостиг на квалифицирани работници поради демографските промени: това трябва да е причина ЕС да насърчава допълнително регламентираната миграция и по-специално да улеснява имиграцията на квалифицирани работници от трети страни (напр. в областите на ИТ, зелената икономика и здравните професии).

9. Образование, култура, младеж и спорт

Докато ЕС и неговите държави-членки оформят възстановяването от пандемията и докато ускоряваме зеления и дигиталния преход, модернизиранието на нашите национални системи за образование и обучение трябва да бъде ключов приоритет за политиците, за да гарантират конкурентни икономики и процъфтяващи общества.

Във време, когато цялата ни енергия трябва да бъде съсредоточена върху създаването на повече работни места, връзките между образованието и пазара на труда трябва да бъдат поставени в светлината на прожекторите, насочвайки се от гледна точка на уменията, за да спомогнат за осигуряване на пригодност за заетост.

Пропуските в ключовите умения трябва да бъдат преодоленни чрез преработени учебни програми, подходящи за бъдещето

Системите за образование и обучение трябва да дадат приоритет на преодоляването на различията в дигиталните умения, тъй като почти 90% от работните места изискват цифрови умения, но 40% от европейците все още нямат основни дигитални умения.

- Държавите-членки трябва да насърчават образованието в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (STEM), като повишават привлекателността на STEM проучванията и кариерите, като се съсредоточават по-специално върху привличането на момичета и жени в тези области.
- Дигитализацията трябва да се насърчава на всички нива на образование, било то училищната система, професионалното обучение, сектора на висшето образование или образованието за възрастни. От съществено значение е всеки студент в ЕС да овладее основния дигитален речник и да има ясна представа за бъдещите предизвикателства и възможности, предизвикани от дигитализацията. Освен това кодирането, манипулирането на данни и други подобни трябва да са заложени във всяка учебна програма.
- Образователните системи в цяла Европа трябва да насърчават учениците да се стремят към иновации. Предприемаческите умения и интердисциплинарността трябва да се насърчават чрез нови и креативни начини на преподаване и учене от началното училище нататък.

Публично-частно партньорство в управлението на системите за образование и обучение

Друга важна съставка за повишаване на пригодността за заетост на завършилите е включването на бизнеса в управлението на системите за образование и обучение на различните нива, включително чрез определяне на техните потребности от умения и пълно участие в адаптирането на учебните програми по навременен и ефективен начин.

Насърчаване на културните и творческите сектори като ключов принос за оформянето на възстановяването на Европа след пандемията

Културните и творческите сектори са стратегически актив за поддържане на богатото културно многообразие на Европа и повишаване на нейната привлекателност в международен план, насърчаване на иновациите, както и устойчив растеж и работни места в ЕС.

Държавите-членки следва да намалят бюрокрацията, която възпрепятства, по-специално творческите и културните МСП и самостоятелно заетите лица, като рационализират процедурите за предоставяне на услуги и улеснят мобилността на услугите, артистите и културните оператори.

Творческият сектор в Европа има голям потенциал, но се нуждае от по-добри рамкови условия, за да се развие пълноценно и да стане сериозен конкурентен играч на световния пазар. Необходима е и ясна амбиция на ЕС за включване на творчески и културни индустрии във външната политика на ЕС, включително търговската политика.

Подобряване на европейската предприемаческа култура

Предприемачеството представлява ключова компетентност за подобряване на конкурентоспособността и иновациите, още повече в контекста на възстановяването след пандемия.

Пандемията има непропорционално въздействие върху младите хора. Насърчаването на обучението по предприемачество за развитие на предприемаческите умения на младите хора може да бъде начин за намаляване на безработицата и да се даде възможност на младите хора да формират професионалния си живот.